

О. О. Аляб'єв

(ДО 165-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)

Серед російських композиторів першої половини XIX ст. видатне місце належить О. О. Аляб'єву, музична творчість якого є значним явищем у розвитку російського вокального мистецтва. Творча діяльність композитора сприяла дальшому поширенню в російській класичній музиці соціальної тематики, освоєнню мотивів і образів народної творчості.

Свою діяльність як композитор О. О. Аляб'єв починає в 20-ті роки минулого століття. В цей час він зближується з передовими людьми Росії — О. Грибоедовим, композитором О. Верстовським, майбутніми декабристами О. Бестужевим, Ф. Глінкою, В. Одоєвським. Під їх впливом формується світогляд композитора, визначається демократичний характер його творчості.

З 1828 по 1831 рік композитор перебуває в Сибіру, куди засилає його царський уряд. Дійсною причиною заслання був його зв'язок з учасниками повстання 1825 року. Аляб'єв і на засланні продовжує свою творчу діяльність, вивчає народні пісні Сибіру.

В музичній спадщині О. О.

Аляб'єва — опери, симфонічні композиції, пісні для духового оркестру. Найбільший інтерес викликають пісні та романси. Значне місце серед них займають російські пісні. З глибокою проникливістю розкриває композитор душевний світ простої російської людини, тепло змальовує картини рідної природи — «Иртыш», «Зимняя дорога», «Соловей». В піснях «Тошно, грустно мне на свете», «Как за реченькой слободушка стоит», «Что затуманилась, зоренька» та інших відчувуються глибоко ліричні мелодії народної пісні.

Композитор збагачує жанр романса новими темами. В його творчості виразніше, ніж у попередників, зазвучали соціальні мотиви. В музичних творах «Нищая», «Песня бедняка», «Сиротка» і особливо в композиціях на тексти поета-революціонера М. П. Огарьова — «Имба», «Кабак», «Деревенский сторож» та інших реалістично змальовано образ знедоленого, але сильного духом народу.

О. Аляб'єв цінив красу і самобутність музики інших народів. В його творчості вперше в Росії зазвучали чудові мелодії героїчних народів Кавказу. В них композитора приваблюють волелюбні мотиви. О. О. Аляб'єв створює церковські пісні, грузинську пісню, «Кабардинську пісню». Під враженням подорожі по Кавказу він пише оперу за сюжетом О. С. Пушкіна — «Кавказский пленник».

Глибоко схвилювала композитора і українська народна пісня. Він обробив для голосу і фортепіано 25 українських народних пісень.

Народи Радянського Союзу високо цінять творчість видатного російського композитора. Його твори з успіхом виконуються видатними радянськими митцями.